

Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stillerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Investigating the Learning Styles of Pre-Service Teachers in Terms of Some Variables

Feti ÇELİK¹

Rıza YALÇIN²

Özlem GÖK ÇATAL³

Ayşe AYDIN⁴

Özet

Bu araştırmanın amacı, eğitim fakültesi öğrencilerinin Kolb Öğrenme stilleri içerisinde baskın öğrenme stillerini belirlemek; cinsiyet, öğrenim gördüğü alan ve önceki öğretim alanları arasında öğrenme stilleri bakımından farklılıkları araştırmaktır. Yöntem olarak betimsel tarama modeli uygulanmıştır. Araştırmaya 2012-2013 öğretim yılında 489 Eğitim Fakültesi öğrencisi katılmıştır. Veri toplama aracı olarak Aşkar ve Akkoyunlu tarafından Türkçeye çevrilmiş olan Kolb Öğrenme Stili Envanteri (ÖSE) kullanılmıştır. Verilerin analizinde; frekans, yüzde değerleri, İki Değişkenli Kay-Kare test teknikleri kullanılmıştır. Elde edilen verilere göre Eğitim Fakültesi öğrencilerinin en çok “Özümseyen”, en az ise “Yerleştiren” öğrenme stiline sahip oldukları tespit edilmiştir. Araştırma ile Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğrenme stillerinde cinsiyet ve önceki öğretim alanları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Ancak öğrenim gördükleri alanlara (bölüm/ana bilim ya da ana sanat dalı) göre anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: Öğrenme, Öğrenme Stilleri, Kolb Öğrenme Stilleri.

Abstract

The aim of this study is to reveal the dominant learning styles, which Faculty of Education students prefer among Kolb Learning Styles and to explore the differences between gender, students' present departments and previous education domains in point of learning styles. This study was conducted through descriptive survey model. 489 Faculty of Education students participated in this study within 2012-2013 Academic year. Kolb Learning Style Inventory (KLSI), translated into Turkish by Askar and Akkoyunlu was used as data collection tool. In data analysis, frequency, percent values and bivariate chi square test techniques were used. According to the collected data, it is determined that among the Faculty of Education students “Assimilating” learning style is the most dominant and “Accommodating” learning style is the least dominant learning style. The study revealed that there was no significant difference between the learning styles of Faculty of Education students based on gender and previous education domains. However, it was revealed that there were significant differences according to the present departments the students study.

Key Words: Learning, Learning Styles, Kolb Learning Styles.

¹ Yrd. Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi. fcelik@mehmetakif.edu.tr

² Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Programları ve Öğretim Y.Lisans Öğrencisi.

³ Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Programları ve Öğretim Y.Lisans Öğrencisi.

⁴ Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Programları ve Öğretim Y.Lisans Öğrencisi.

Giriş

İnsan yaşamında çok önemli rolü olan öğrenme, eski çağlardan beri filozof ve bilim adamlarının tanımlamaya ve açıklamaya çalıştıkları stratejik bir kavram olmuştur. Son yıllarda ise eğitim sistemi içerisinde öğrencilerin nasıl düşündükleri ve nasıl öğrendikleri üzerinde tartışılan konular arasında yer almıştır. Bireysel bağlamda ele aldığımızda, her bireyin öğrenmesi farklıdır ve farklı yollarla öğrenmektedir. Bunun doğal sonucu olarak da farklı öğrenme stilleri ortaya çıkmıştır. Ekici'ye (2003: 7) göre, bireysel farklılıklar eğitim-öğretim ortamlarında her zaman olacaktır. Bu nedenle bireysel farklılıklar eğitim-öğretim ortamları için bir zenginlik olarak değerlendirilmeli, göz ardı edilmemeli ve bu zenginliğe sahip çıkılmalıdır.

Öğrencilerin sahip oldukları farklı gelişim düzeyleri, onların öğrenme ve başarılı olma durumlarını etkilemektedir. Öğrenme sürecinde etkililiği ve kalıcılığı artırmaya yönelik yapılan çalışmalar, her öğrencinin farklı yollarla öğrendiğini ve dolayısıyla her bireyin kendine özgü bir öğrenme stiline olduğunu ortaya çıkarmıştır. Öğrenme Stili kavramı ilk kez 1960 yılında Rita Dunn tarafından ortaya atılmıştır. Bu yıldan itibaren de üzerinde sürekli araştırmalar ve çalışmalar yürütülmüştür. 1980'li yıllardan sonra da öğrenme stili ile ilgili araştırmalar gerek sayı gerekse nitelik açısından artmıştır (Babadoğan, 1995: 1056). Bu konuyla ilgili giderek artan araştırmalar ve uygulamalarla bu kavram değişik biçimlerde tanımlanmıştır.

Öğrenme stili, bireyin öğrenmesine yönelik eğilimlerini ya da tercihlerini gösteren özellikler olarak alınabilir. İnsanlar gerçekte belli tercihlerle doğarlar. Kaplan ve Kies'e (1995: 29-34) göre doğuştan gelen bir özellik olarak ortaya çıkan öğrenme stili, yaşam boyu kolayca değişmeyen ancak bireyin yaşamını değiştiren bir kavramdır (Boydak, 2001: 2). Öğrenme stilleri öğrencilerin nasıl algıladıkları, etkileşim kurdukları ve öğrenme ortamlarına nasıl yanıt verdiklerinin nispeten istikrarlı göstergeleri olarak hizmet eden bilişsel, duyuşsal ve fizyolojik özelliklerdir (Frick & Mariism, 1994, Akt: Ogundokun, 2011: 19). Öğrenme stili aynı zamanda bireylerin yeni ya da zor bilgiye odaklanmasının, onu kavramasının ve akılda tutmasının bir yolu olarak tanımlanabilir. Aynı zamanda materyal ve stratejilerin insanların öğrenmek için kullandıkları şeyler olmadıkları; bunların her insanın stilini tamamlayan kaynaklar olduğu açıklanabilir. Bu tür bir stilin bireylerin bilgi ve yetenekleri algılamasına, depolamasına ve kullanmasına izin veren çevresel, duygusal, sosyolojik, fiziksel ve psikolojik unsurların birleşimini içerdiği açıklandı. Schneider öğrenme stilini insanların öğrenebildiği farklı yöntemler olarak görür. Eğitimciler yıllardır bazı öğrencilerin belli yöntemleri diğerlerinden daha fazla tercih ettiklerinin farkına varmışlardır (Ogundokun, 2011: 19).

Öğrenme stilleri ile ilgili yoğun çalışmaları olan ve bireyin öğrenmeye yönelik tercihleri ile ilgili bir model geliştiren Dunn ve Dunn'a (1986: 3-6) göre, her kişi bir parmak izi gibi kendi öğrenme stiline sahiptir. Öğrenme stili, her bir öğrencinin yeni ve zor bilgiyi öğrenmeye hazırlanırken, öğrenirken ve hatırlarken ayrı ve kendilerine özgü yollar kullanmasıdır (Güven, M; Kürüm, D, 2006: 76).

Davidson (Davidson, G.V., ve DeBello, T.C. : 1990). öğrenme stilini, bireyin bilgiyi edinme, işleme ve saklama biçimi olarak tanımlar. James ve Gardner (James, W.B. ve Gardner, D.L (1995). öğrenme stilini, öğrenenlerin öğrenmeyi amaçladıkları şeyin en verimli ve en etkili algılandığı, işlendiği, saklandığı ve anımsandığı şartlar ve karmaşık bir davranış tarzı olarak ifade ederler.

Öğrenme stilini, bireyin öğrenme etkinliklerindeki bireysel yaklaşım ve tercihleri ile ilgili olarak açıklayan Honey ve Mumford'a (1982) göre, kimi öğrenciler, bu öğrenme eğilimlerinden tek birini tercih ederken, kimi öğrenciler ise, bunlardan birkaçına yönelik güçlü bir tercih gösterebilir (Akt.: Ülgen, 1995: 7-13). Gelişmiş bilişsel becerileri temel alan öğrenme stilleri modeli geliştiren Keefe (1990), öğrenme stilini, öğrencinin nasıl öğrendiğini, nasıl algıladığını, öğrenme ortamıyla nasıl etkileşimde bulunduğunu ve bu çevreye yönelik tepkilerin neler olduğunu belirleyen duyuşsal, bilişsel ve fizyolojik davranış özellikleri olarak tanımlamıştır (Akt.: Ekici, 2003: 12).

Öğrenme stili (ÖS) ile ilgili verilen tanımlardan yola çıkarak, her öğrenme stilinin aslında farklı bir boyut içerdiği anlaşılmaktadır. Bir bireyin öğrenme stiline boyutlar şu şekilde sınıflanmaktadır (Ekici, 2003: 12). Bilgiyi alma, işleme, depolama, kodlama ve kodları çözme biçiminde **bilişsel boyut**; güdü, dikkat, ilgi, isteklilik, sorumluluk vb. biçiminde **duyuşsal boyut**; duyuşsal algı, çevresel özellikler biçiminde **fizyolojik boyut** şeklinde düşünülebilir. ÖS bu boyutlar bağlamında incelendiğinde yaygın kabul gören Dunn, Gregorc ve Kolb'ün önerdiği üç öğrenme stili ortaya çıkmaktadır.

Dunn'ın Öğrenme Stili Modeli

Bu modelin temelini Biliş ve Beyin Yerleşim Teorisi oluşturmaktadır. Bireylerin beyinlerinin bir kısmını daha baskın şekilde kullandıklarını açıklayan beyin yerleşim teorisine göre beyin, zihinsel etkinlikler açısından A, B, C, D olarak dört çeyreğe ayrılmaktadır. A çeyreğinin olgusal, analitik, mantıksal ve eleştirel düşünmeyi, B çeyreğinin organize, planlı, disiplinli, kararlı düşünmeyi, C çeyreğinin kinestetik, insani ilişkilere önem veren ve sembolik karakterleri, D çeyreğinin ise görsel, yenilikçi, yaratıcı, sezgisel karakterleri temsil ettiği ileri sürülmektedir.

Bu model, bilişsel tercih ile içsel ve dışsal etmenlerden oluşan değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemeye odaklanmıştır. Modele göre öğrenme stilleri iç ve dış etmenleri içeren; çevresel (ses, ışık, sıcaklık, dizayn); duygusal (motivasyon, kararlılık, sorumluluk, yapı); fiziksel (algısal, yiyecek, zaman, hareketlilik); sosyal (bireysel, ikili grup, üçlü grup, yetişkinle öğrenme, çeşitli yollarla öğrenme); psikolojik (çözümSELLİK, bütünsellik, beynin sağ/sol yarımkürelerini tercih etme, hızlı tepki verme/sakin davranma) olmak üzere beş temel etmenden oluşmaktadır. Dunn, etkin öğrenmenin gerçekleşmesi için öğretme-öğrenme sürecinde tüm bu etmenlerin dikkate alınması gerektiğini ileri sürmektedir (Babadoğan 1999, Butler 1987, Dunn-Dunn 1992, Ekici 2001, Jonassen-Grabowski 1993, Özden 2000) .

Gregorc Öğrenme Stili Modeli

Gregorc, her insanın zekâsının farklı olduğunu ve bireyin kişisel özelliklerinin belirlenmesinde zekânın en önemli etmen olduğunu ileri sürmekte, kişinin öğrenmesinde ve öğrenme stillerinin oluşmasında algılama yeteneğinin çok önemli olduğunu vurgulamaktadır. Gregorc'a göre kişilerin algılama yeteneklerine göre oluşturdukları öğrenme durumları onların öğrenme stillerini oluşturur. Kişiler algılama yeteneklerine göre somut ve soyut algılayanlar; algıladıkları bu verileri düzenleme yeteneklerine göre ise ardışık ve ardışık olmayan (random) olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Gregorc Öğrenme Stili Modelinde; Somut Ardışık, Soyut Ardışık, Somut Random ve Soyut Random olmak üzere dört öğrenme stili bulunmaktadır. Bazı insanlarda bu öğrenme stillerinden biri bulunurken, bazı insanlarda birkaçının birden bulunduğunu, bu nedenle etkin öğrenmenin sağlanması için öğretme-öğrenme sürecinde tüm öğrenme stillerinin dikkate alınması gerektiğini ileri sürmektedir (Butler 1987, Ekici 2001, Jonassen-Grabowski 1993).

Kolb'un Öğrenme Stili Modeli

Kolb, modelini kişilerin olay, olgu ve fikirlere nasıl yaklaştıklarını ve gündelik hayatlarında karşılaştıkları sorunları çözmek için hangi yollara başvurduklarını inceleyerek oluşturmuştur. Kolb, Öğrenme Stili Modelinde; Somut Yaşantı, Yansıtıcı Gözlem, Soyut Kavramsallaştırma ve Aktif Yaşantı olmak üzere dört öğrenme stili bulunduğunu ve her bir öğrenme stilinde farklı öğrenme yollarının olduğunu, somut yaşantı için hissederek/dokunarak, yansıtıcı gözlem için izleyerek, soyut kavramsallaştırma için düşünerek ve aktif yaşantı için yaparak öğrenmenin söz konusu olduğunu açıklamaktadır. Kolb, bu öğrenme stillerinin her birinin önemli olduğunu ve birbirini tamamlayacak şekilde kullanılması gerektiğini, etkin öğrenmenin sağlanabilmesi için öğretme-öğrenme sürecinin öncelikle öğrenenin hislerine, sonra düşüncelerine, daha sonra zihinsel soyutlamaya ve

sonunda öğrenenlere deneme olanağı verecek şekilde düzenlenmesinin gerekliliğini savunmaktadır (Butler 1987, Ekici 2001, Özden 2000).

Günümüzde öğrenme stillerine en uygun eğitim anlayışının yapılandırmacı yaklaşım olduğu görülmektedir. Öğrencilerin aktif, öğretmenin ise yol gösterici ve rehber olduğu bir öğrenme kuramında her birey bilgiyi kendi öğrenme stiliyle zihninde yapılandırmaktadır. İnsan zihnini öğrenme sürecinde dikkate almayan ve öğrenmeyi bir etki-tepki bağı şeklinde açıklayan Davranışçı Öğrenme-Öğretme anlayışının etkisinden kurtulan eğitim, Bilişsel anlayışın öğrenme üzerine söyledikleriyle bireysel farklılıkları dikkate almaya başlamıştır. Öğrenmenin aktif bir zihinsel süreç olduğunu belirten bu anlayışın getirdiği görüşler, insanların kavramları nasıl öğrendiklerini ve nasıl problem çözdüklerini; bilgilerin akılda nasıl tutulduğunu, nasıl hatırlanıp unutulduğunu araştırmaların temel konusu haline getirmiştir (Wolfolk, 1993: 18). Yapılandırmacı anlayışın zaman içerisinde eğitim alanında önem kazanması ve uygulama alanları bulmasıyla, öğrenmenin bireysel bir etkinlik olduğu ve bu süreçte bilginin alınmasından, örgütlenmesine ve bilgiye yüklenen anlama değin bireysel farklılıklar bulunduğu kabul edilmeye başlanmıştır. (Veznedaroğlu, L.R. ve Özgür A.O., 2005: 1-16).

Öğrenmenin kalıcı izli yaşantılara ve deneyimlere dayanması olgusu, kökleri Dewey, Lewin ve Piaget'e dayanan David A. Kolb'un "Yaşantısal Öğrenme (1984) terminolojisinin temellerini oluşturur. Öğrenme-öğretme süreci ile söz konusu yaşantıların kazanılan araştıran, sorgulayan ve çözümleyen insan modelinin, Kolb Öğrenme Stili terminolojisi ile örtüşen anlayışı bu çalışmaya dayanak oluşturmuştur.

Araştırmanın Amacı

Problem Cümlesi

Bu araştırmanın temel amacı; Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 2012-2013 Eğitim-öğretim yılında öğrenim gören öğrencilerin öğrenme stillerinin tespit edilmesidir. Bu çalışmada MAKÜ Eğitim Fakültesi öğrencilerinin sahip oldukları öğrenme stillerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmış ve aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

Alt Problemler

Eğitim Fakültesi öğrencileri;

1. Öğrenme stili, türlerine göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
2. Öğretim alanları (bölüm/anabilim/sanat dalı)'na göre baskın öğrenme stilleri bakımından anlamlı farklılık var mıdır?
3. Cinsiyetleri ile öğrenme stilleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

4. Orta (önceki) öğretim alanları ile öğrenme stilleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

Sınırlılıklar

1. Araştırma MAKÜ Eğitim Fakültesi 1. Öğretim öğrencileri ile sınırlıdır.
2. 2012-2013 öğretim yılını kapsamaktadır.

Sayıtlar

Araştırmaya katılan öğrenciler görüşlerini samimi olarak ortaya koydukları varsayılmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin baskın öğrenme stillerini belirlemek; cinsiyet, mevcut ve önceki öğretim alanları arasında öğrenme stilleri bakımından farklılıkları araştırmak üzere yürütülmüş tarama modeli bir çalışmadır. Tarama modeli; geçmişte veya halen var olan bir durumu, var olduğu şekli ile betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2000: 77).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2012-2013 öğretim yılında Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesinin 10 öğretim alanında (Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri, Türkçe, Fen Bilgisi Eğitimi, Sosyal Bilgiler, Beden Eğitimi, İlköğretim Matematik, Sınıf öğretmenliği, Okul Öncesi Eğitimi, Müzik ve Resim İş Eğitimi) kayıtlı olan 489 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme, eğitim fakültesi anabilim/sanat dallarında öğrenim gören öğrenci evren büyüklüklerine göre, oranlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir.

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Çözümlemesi

2012-2013 öğretim yılı bahar döneminde yürütülen araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenme stillerini belirleyebilmek amacıyla, Kolb (1985)'un geliştirdiği öğrenme stili envanteri kullanılmıştır. Kolb Öğrenme Stili Envanteri, her bireyin en uygun öğrenme stilini ortaya koymaktadır. Bu envantere dört öğrenme stili (yerleştiren-değiştiren-ayırıştırıcı-özümseyen) tanımlanmıştır.

Şekil 1. Kolb'un Öğrenme Modeline Dayalı Öğrenme Stilleri (Kolb, 1984)

Şekil 1'de görüldüğü gibi, Kolb öğrenme envanterinde bulunan soruların cevapları Somut Yaşantı (SY), Yansıtıcı Gözlem (YG), Soyut Kavramsallaştırma (SK), Aktif Yaşantı (AY) sıralamasıyla yapılmıştır. Çalışmaya katılan her öğrencinin her bir soru için yapacağı sıralama sonucu, ölçeğin sonunda Somut Yaşantı (SY), Yansıtıcı Gözlem (YG), Soyut Kavramsallaştırma (SK), Aktif Yaşantı (AY) puan toplamları hesaplanmış ve SK-SY ile AY-YG farkları bulunmuştur. Ayrıca, SY, YG, SK, AY, SK-SY ve AY-YG'e ilişkin puanların toplamıyla da Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölüm Öğrencilerinin alanlarına göre en uygun hangi öğrenme stiline girdiği belirlenmeye çalışılmıştır. Bu öğrenme stilleri "yerleştiren", "özümseyen", "değiştiren" ve "ayrıştıran"dır. Öğrencilerin envantere yer alan maddelerden aldıkları puanlara göre hangi baskın-uygun öğrenme stiline sahip oldukları, belirlenmektedir.

Kolb Öğrenme Stili Envanteri'nde, öğrencilerin kendi öğrenme stillerini en iyi tanımlayan her biri dörder seçenekli dört öğrenme stiline sıralamalarını isteyen, 12 madde yer almaktadır. Aşkar ve Akkoyunlu (1993: 42) tarafından yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışması ile envanterin dört boyutuna (öğrenme biçimlerine) ait güvenilirlik katsayılarının (Cronbach α) 0.73 ile 0.83 arasında değiştiği bulunmuştur. Bu duruma göre, güvenilirlik katsayılarının tatmin edici düzeyde olduğu ve Kolb Öğrenme Stili Envanteri'nin Türkiye'de uygulanabileceği sonucuna varılmıştır.

İstatistiksel analizler toplam puanlar üzerinde yapılmıştır. Anlamlılık düzeyi. 05 olarak alınmıştır. Çözümlemeler SPSS programı kullanılarak yapılmıştır.

Araştırmanın alt problemlerine ilişkin verilerin analizinde iki değişken için Kay-Kare Testi istatistiksel işlemi kullanılmıştır. Bu teknik, iki sınıflı (kategorik) değişken arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını test etmektedir. İki değişken arasında ilişkinin olması, bir değişkenin düzeylerindeki cevapların, diğer değişkenin düzeylerinde farklılaştığını göstermektedir (Büyüköztürk, 2002; 142).

Bulgular ve Yorum

Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretim alanlarına göre baskın öğrenme stilleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Öğretim alanlarına göre baskın öğrenme stillerini belirlemek için betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır.

Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğrenme Stili Türleri

Tablo 1.

Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğrenme Stili Türlerine Göre Dağılımları

Öğrenme Stili Türleri	N	%
Değiştiren Öğrenme Stili	97	19,80
Özümseyen Öğrenme Stili	213	43,60
Ayrıştıran Öğrenme Stili	130	26,60
Yerleştiren Öğrenme Stili	49	10,00
Toplam	489	100,00
	$x^2=47,25$	sd=27 P=.009

Tablo 1'e göre toplam 489 eğitim fakültesi öğrencisinin % 19,8'i *değiştiren*, %43,6'sı *özümseyen*, %26,6'sı *ayrıştıran* ve %10'u *yerleştiren* öğrenme stiline sahip olduğu görülmüştür.

Öğretim Alanları'(Bölüm/Ana Bilim/Ana Sanat Dalı) na Göre Baskın Öğrenme Stilleri

Aşağıda yer alan **Tablo 2'**ye göre öğretim alanlarına göre baskın öğrenme stili dikkate alındığında, Beden Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin (%47,1) *değiştiren*, Türkçe Öğretmenliği öğrencilerinin (% 53,4) *özümseyen*, Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin (%50) *ayrıştıran*, Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin (%40,9) *ayrıştıran*, İlköğretim Matematik Öğretmenliği öğrencilerinin (%44,9) *özümseyen*, Resim-İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin (%61,5) *özümseyen*, Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin (%48,5)

özümseyen, Müzik Öğretmenliği öğrencilerinin (%33,3) *özümseyen*, İngilizce Öğretmenliği öğrencilerinin 43,2) *özümseyen*, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin (%42,6) *özümseyen* baskın öğrenme stillerine sahip oldukları görülmüştür. Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin toplam genel dağılımına bakıldığında baskın öğrenme stili olarak (%43,6) *özümseyen* öğrenme stili türündendir.

Tablo 2.

Öğretim Alanları’(Bölüm/Ana Bilim/Ana Sanat Dalı)na Göre Baskın Öğrenme Stilleri Bakımından Dağılım

Öğretim Alanları	Öğrenme Tipleri					Toplam
	Değiştiren	Özümseyen	Ayrıştıran	Yerleştiren		
Beden Eğitimi Öğretmenliği	N 8	3	3	3		17
	% 47,10	17,60	17,60	17,60		100,00
Türkçe Öğretmenliği	N 9	31	15	3		58
	% 15,50	53,40	25,90	5,20		100,00
Sınıf Öğretmenliği	N 2	6	11	3		22
	% 9,10	27,30	50,00	13,60		100,00
Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenliği	N 2	7	9	4		22
	% 9,10	31,80	40,90	18,20		100,00
Matematik Öğretmenliği	N 13	22	8	6		49
	% 26,50	44,90	16,30	12,20		100,00
Resim-İş Eğitimi Öğretmenliği	N 7	32	8	5		52
	% 13,50	61,50	15,40	9,60		100,00
Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliği	N 9	16	6	2		33
	% 27,30	48,50	18,20	6,10		100,00
Müzik Öğretmenliği	N 13	18	15	8		54
	% 24,10	33,30	27,80	14,80		100,00
İngilizce Öğretmenliği	N 14	35	22	10		81
	% 17,30	43,20	27,20	12,30		100,00
Bilgisayar ve Öğr. Teknolojileri Öğretmenliği	N 20	43	33	5		101
	% 19,80	42,60	32,70	5,00		100,00

$\chi^2=47,25$ $sd=27$ $P=.009$

Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretim alanlarına göre öğrenme stillerindeki bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($P < .05$).

Cinsiyetleri Bakımından Öğrencilerin Sahip Oldukları Öğrenme Stilleri

İki sınıflı ölçüğe sahip olan değişkenler arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını test etmek için “İki değişkenli Kay-Kare Testi” uygulanmıştır.

Aşağıda Tablo 3’te görüleceği üzere, öğrencilerin öğrenme stillerini cinsiyetlerine göre incelediğimizde, kız öğrencilerin %20,0’si *değiştiren*, %42,8’i *özümseyen*, %25,9’u *ayrıştıran* ve %11,4’ü de *yerleştiren* öğrenme stiline sahiptirler. Erkek öğrencilerde bu oran ise sırasıyla %19,6 *değiştiren*, %44,7 *özümseyen*, %27,6 *ayrıştıran* ve %8 *yerleştiren* öğrenme

stiline sahiptir. Bu dağılıma göre, kız öğrenciler %42,8 ve erkek öğrenciler de %44,7 oranla baskın olarak “özümseyen” öğrenme stiline sahip oldukları görülmüştür. Öğrencilerin en az sahip oldukları öğrenme stili; kızlar %11,4 ve erkekler %8,0 ile “yerleştiren” öğrenme stilidir. Sonuç olarak, öğrencilerin cinsiyetleri bakımından öğrenme stillerinde anlamlı bir fark yoktur ($p=.667$ $p>.05$).

Tablo 3.

Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Cinsiyete Göre Öğrenme Stillerinin Dağılımı

Öğrenme Stili	Cinsiyet			Toplam
	Kız	Erkek		
I. Değiştiren	Öğrenci Sayısı	58	39	97
	(%)	59,8	40,2	100,0
	Cinsiyet (%)	20,0	19,6	19,8
II. Özümseyen	Öğrenci Sayısı	124	89	213
	(%)	58,2	41,8	100,0
	Cinsiyet (%)	42,8	44,7	43,6
III. Ayırıştırın	Öğrenci Sayısı	75	55	130
	(%)	57,7	42,3	100,0
	Cinsiyet (%)	25,9	27,6	26,6
IV. Yerleştiren	Öğrenci Sayısı	33	16	49
	(%)	67,3	32,7	100,0
	Cinsiyet (%)	11,4	8,0	10,0

Orta (Önceki) Öğretim Alanları Bakımından Öğrenme Stilleri

Tablo 4'e göre, Orta (Önceki) Öğretim Alanları bakımından öğrenme stillerini incelediğimizde; öğrencilerin öğrenme stillerinde orta öğrenim alanlarının etkisinin anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmüştür ($P>.05$). Başka bir anlatımla, MAKÜ Eğitim Fakültesi öğrencilerinin orta öğretim alanlarının öğrenme stillerine etkisinin olmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 4.

Orta (Önceki) Öğretim Alanları Bakımından Öğrenme Stillerindeki Dağılım

Orta (Önceki) Öğretim Alanları		Öğrenme Stil Türleri				Toplam
		Değiştiren	Özümseyen	Ayırıştırın	Yerleştiren	
Sayısal	N	7	15	22	7	51
	%	7,2	7,0	16,90	14,30	10,40
Eşit Ağırlık	N	11	37	10	7	65
	%	11,30	17,40	7,70	14,30	13,30
Sözel	N	18	46	29	11	104

	%	18,60	21,60	22,30	22,40	21,30
Yabancı Dil	N	10	18	6	4	38
	%	10,30	8,50	4,60	8,20	7,80
Özel Yetenek	N	51	97	63	20	231
	%	52,60	45,50	48,50	40,80	47,20
Toplam	N	97	213	130	49	489
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,00

$$x^2=19,54 \quad sd=12 \quad P=.076$$

Sonuçlar ve Öneriler

1. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğrenme stilleri arasında anlamlı farklılıklar vardır ($p=.009$ $p < .05$).

2. Öğretim alanları bakımından dağılımda öğrencilerinin %70'i baskın olarak *özümseyen* öğrenme stiline sahiptir. Bu alanlar Türkçe (%53,40), İlköğretim Matematik (%44,90), Resim-İş Eğitimi (%61,50), Fen Bilgisi Eğitimi (%48,50), Müzik (%33,30), İngilizce (%43,20), Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenlikleri'(%42,60)dir. Sınıf Öğretmenliği (%50) ve Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenliği (%40,90) öğrencilerinde baskın öğrenme stili *ayrıştırıcı* olmuştur . Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin baskın öğrenme stili ise *değiştirendir* (%47,10).

Bu dağılıma göre eğitim fakültesi öğrencilerinin baskın öğrenme stili *özümseyendir*. *Özümseyen* öğrenme stiline sahip olan öğrencilerin en belirgin özelliği kavramsal modeller yaratmaları, geniş ve kapsamlı bilgileri mantıksal bir bütün haline getirmede oldukça başarılı olmalarıdır. Bu öğrenme stiline bireyler Soyut Kavramsallaştırma ve Yansıtıcı Gözlem öğrenme biçimlerini kullanırlar, düşünerek ve izleyerek daha iyi öğrenirler. *Özümseyen* öğrenme stiline öğrencilerin güçlü yanları planlama yapma, modeller oluşturma, problemleri tanımlama ve kuramlar geliştirmedir. Hayal kurma, pratik uygulamalardaki eksiklik ve sistematik bir yaklaşım izlememeleri ise zayıf yönleridir.

3. Araştırmaya katılan 299'u kız ve 199'u erkek olmak üzere 489 eğitim fakültesi öğrencisinin öğrenme stillerinin cinsiyetlerine göre incelenmesinde; kızlar %42,8 ve erkekler %44,7 oranla *özümseyen* öğrenme stiline sahiptir. Bu sonuç, kız ve erkek öğrencilerin baskın öğrenme stilleri arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir ($p=.667$ $p > .05$).

4. Araştırmaya katılan 489 Eğitim Fakültesi öğrencisinin; sayısal bölüm mezunu 51, eşit ağırlık bölüm mezunu 65, sözel bölüm mezunu 104, yabancı dil bölüm mezunu 38, özel yetenek bölüm mezunu 231 kişidir. Bu araştırmadan elde edilen bulgularla eğitim fakültesi öğrencilerinin orta öğretim (önceki öğrenim) alanları ile öğrenme stilleri arasında anlamlı bir

farklılığa rastlanmamıştır. Başka bir deyişle, öğretimde orta öğretim alanlarının öğrenme stilleri üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır ($p=.076 P>.05$).

Bu araştırma sonuçlarına dayalı olarak şu önerilerde bulunulabilir:

1. Eğitim Fakültesinde öğrenim gören her öğrencinin hangi öğrenme stiline sahip olduğunun farkındalığı sağlanabilir. Buna göre, öğretim alanları ve Üniversite genelinde öğrencilerin baskın öğrenme stillerini belirlemeye ve geliştirmeye yönelik sosyal etkinlik programları düzenlenebilir.

2. Öğrenciler ağırlıklı olarak *özümseyen* öğrenme stiline sahip olmasına rağmen; öğretim alanlarına göre farklılaşan öğrenme stillerinin öğretim elemanları tarafından dikkate alınması önemlidir. Bu bağlamda, üniversite öğretim elemanlarının farklılaşan öğrenme stillerine uygun öğretim stratejileri, yöntem ve teknikleri kullanabilecekleri sınıf ortamları oluşturabilirler.

3. Öğrencilerin öğrenme stillerini belirlemeye yönelik çalışmaların eğitim fakültelerinin ders programlarında yer alması sağlanabilir.

4. Eğitim ve öğretimde niteliği ve etkililiği artırmada Üniversite öğretim elemanlarının öğrenme stilleri alanındaki yeterlik ve duyarlıklarını geliştiren çalışmalara yer verilebilir.

5. Öğrenme stillerini belirlemeye yönelik çalışmalara ilköğretim ve orta öğretim programlarında da yer verilebilir. Ayrıca bu kurumlardaki öğretmenlere öğrenme stilleri konusunda hizmet içi kurslar verilerek yeterlilikleri artırılabilir.

6. Öğretmenler öğrencilerini, sahip oldukları öğrenme stilleri konusunda aydınlatıcı geri bildirim sağlayabilirler, öğrencilerin okul ve ev öğrenme ortamlarını buna göre düzenlemelerine yardımcı olabilirler.

Kaynaklar

Aşkar, P. ve Akkoyunlu, B. (1993). Kolb öğrenme stili envanteri. *Eğitim ve Bilim*, 17(87).

Babadoğan, C. (1995). Öğrenme Stilleri ve Stratejileri Arasındaki İlişki. *I. Eğitim Bilimleri Kongresi (Kuram-Uygulama-Araştırma)* Cilt: 3. Çukurova Üniversitesi. Adana.

_____. (1999). Öğretim Stili Odaklı Ders Tasarımı Geliştirme, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 30.

Boydak, A. (2001). *Öğrenme Stilleri*, İstanbul, Beyaz Yayınevi.

Butler, K. (1987). *Learning And Teaching Style In Theory &Practice*, Colombia, Connecticut University Phd Thesis.

Büyüköztürk, Ş. (2002). *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı*. İstatistik, Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları ve Yorum. (1. Baskı). Pegem A Yayıncılık. Ankara.

- Davidson, G.V., (1990). Matching learning styles with teaching styles: is it a useful concept in instruction?, *Performance and Instruction*, 29.
- DeBello, T.C. (1990). Comparison of eleven major learning style models: Variables, appropriate populations, validity of instrumentation, and the research behind them, *International Journal of Reading, Writing and Learning Disabilities*, 6.
- Dunn, K. ve Dunn, R. (1986). The Look of Learning Styles. *Early Years*, 16(7).
- _____. (1992). Teaching Elementary Students Through Their Individual Learning Styles: Practica.
- Ekici, G. (2001). Öğrenme Stiline Dayalı Biyoloji Öğretiminin Analizi. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Ankara, Gazi Üniversitesi.
- _____. (2003). Öğrenme Stiline Dayalı Öğretim ve Biyoloji Dersi Öğretimine Yönelik Ders Planı Örnekleri, Ankara.
- James, W.B. ve Gardner, D.L. (1995). Learning styles: Implications for distance learning. *New Directions for Adult and Continuing Education*, 67, 19-32.
- Jonassen, H. David ve Barbara L. Grobowski (1993). Handbook of Individual Differences, Learning and Instruction. Lawrence Erlbaum Associates. USA.
- Güven, M. & Kürüm, D. (2006). Öğrenme Stilleri ve Eleştirel Düşünme Arasındaki İlişkiye Genel Bir Bakış. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (1).
- Kaplan, E. Joseph ve Daniel A. Kies (1995). Teaching Styles and Learning Styles. *Journal of Instructional Psychology* 22 (1): 29 - 34.
- Karasar, N. (2002). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*: Ankara: Nobel Yayınları.
- Keefe, J. W (1990). *Learning Style Profile Handbook*: Volume II, Developing Cognitive Skills. National Association of Secondary School Principals. Reston.
- Ogundokun M.O. (2011). “ Learning Style, School Environment and Test Anxiety As Correlates Of Learning Outcomes Among Secondary School Students” *Ife Psychologia*; 19(2), *Ife Center for Psychological Studies & Services*.
- Özden, Y. (2000). *Öğrenme ve Öğretme*. Pegem Yayınevi, 4. Baskı, Ankara.
- Ülgen, Gülten (1995). *Eğitim Psikolojisi-Birey ve Öğrenme*. Ankara.
- Veznedaroğlu, L.R. ve Özgür A.O. (2005). “Öğrenme Stilleri: Tanımlamalar, Modeller ve İşlevleri” *İlköğretim-Online* 4. (2), 1-16.
- Woolfolk, A. E. (1993). *Educational Psychology (5th Edition)*. Boston: Allyn and Bacon.

Extended Abstract

Introduction

The fact that we are in the era of information and that necessary information, skills, attitudes and behaviors to be gained in learning make the learning process inevitable for individuals. One's arrangement of his/her learning environment knowing his/her own cognitive and sensual features, awareness in his/her ways of thinking and learning, choosing suitable learning strategies, applying, following and continuing these learning strategies according results of what or rearranging them are important in learning. Recognition of the learning strategies, knowing their types, distinguishing the features and knowing how, when and where to use them throughout learners' lives lead students to success.

The idea that learning is an individual process and receiving, organizing information and the meaning assigned to the information have started to gain recognition due to the importance of constructivism and its area of application in current world of education.

A learning style determines the best way of learning; by listening, speaking, doing or combining all (Açıkgöz, 1996: 52). Each learner's learning style is different. The difference is also valid for each individual's own style and level of study, comprehension and affective state caused by his/her

In Kolb's opinion, the cause of differences in learning styles results from previous experiences and expectations from the environment (Ülgen, 1995, p.35). In addition, family, school and work experience affect individuals. Research data was obtained by using Learning Styles Inventory developed by Kolb (1985) which was later translated and adapted to Turkish by Akkoyunlu and Aşkar (1993) (the reliability study of the inventory was also performed by these researchers) and Personal Information Form developed for this research.

In Kolb's model of learning styles, four styles exist for individuals. They are Concrete Experience (CE), Reflective Observation (RO), Abstract Observation (AO) and Active Experience (AE). One of these learning styles determines the dominant style of the learner. Ways of learning which symbolize each learning style are different from one another. Each individual's learning style is component of four basic style of learning. In Kolb's Inventory of Learning, styles are separating, changing, internalizing and establishing. The most frequent used Kolb's Inventory of Learning Style is composed of 12 points which have 4 sections in each.

This research is also important in order to identify whether level of learning is an advantage or not for learners' with different learning styles.

The main aim of the research is to determine learning styles of students in Instructional Technologies Education Department of Education Faculty of Mehmet Akif Ersoy University.

Method

This research is figurative one designed for learning styles of learners according to class level variables students studied.

The research was done on university students from freshmen to senior students in Instructional Technologies Education Department of Education Faculty of Mehmet Akif Ersoy University.

102 students among 152 students studying in this department were involved in the research through the method of random exemplification, and 101 valid information collection forms were evaluated.

Instruments

Frequency (f), percentage (p), chi-square tests have been carried out to make numerical comparisons. These comparisons have been applied to determine whether teacher candidates' learning styles show differences considering various features or not. Statistical analysis of the research data has been carried out using SPSS (Statistical Package for the Social Sciences). According to the statistical analysis, 0.5 level of significance was admitted.

Results

The most important finding obtained from this research is less students in the Instructional Technologies Education have different learning styles from one another even though certain learning styles seem to come out explicitly. This situation draws attention to variety while arranging environments for learning. According to total dispersion of students in the program of Instructional Technologies, it was seen that these students have *internalizing* learning style.

For gender variable there is not an important difference between male and female teacher candidates in terms of learning styles. Relying on the results of the research these suggestions could be presented:

1. Gathering students with different learning styles can contribute on lessons considering efficiency and enthusiasm by revealing their differences.
2. In a class designed for answering causal questions such as How? What? Why? If so, what happens? , participation of all students can be enabled efficiently.
3. The students with different learning styles can increase their cognitive activities through interaction with each other, and they can create their own learning styles.

4. Using different teaching methods and techniques with different teaching materials at the same time is important in terms of meeting the needs of the students with different learning styles.

5. Teachers should know their students' learning styles and individual differences, and pay attention to these students' learning styles. For this aim in-service training programs related to learning styles can be arranged for all teachers.

6. These findings can shed light on classes where instructors give lectures in order to consider students' learning styles. In this way, it helps teacher candidates both for easier learning and their attitude towards lessons and learning.

7. The influence of professional education on individuals' learning styles through planning teaching according to dominant learning styles can be examined. With other programs comparative studies can be conducted.